

Lajiesittelyjen selitykset

Lajiesittelysivujen yläpalkissa olevien merkintöjen lisätiedot

Nimet

Lajin suomenkielinen, ruotsinkielinen ja tieteellinen nimi. Sulkeissa on mainittu EU:n luontodirektiivissä käytetty tieteellinen nimi, mikäli se eroaa Suomessa käytettävästä/ nykyisestä tieteellisestä nimestä.

EU:n luontodirektiivin mukaiset merkinnät

Luontodirektiivin laji (lajia koskeva liite/liitteet merkitty sulkuihin)

Laji on lueteltu EU:n luontodirektiivin (Euroopan neuvoston direktiivi 92/43/ETY, 21.5.1992) liitteessä II, IV ja/tai V. Kyseisissä liitteissä luetellut, yhteisön tärkeinä pitämät lajit, ovat direktiivin mukaan jäsenvaltioiden alueella uhanalaisia, vaarassa siirtyä uhanalaisten ryhmään, elleivät uhan aiheuttaneet tekijät poistu tai harvinaisia lajeja, jotka saattavat tulla uhanalaisiksi. Ne voivat myös olla paikallisesti tärkeitä lajeja, jotka vaativat erityishuomiota elinympäristönsä tai hyödyntämisensä vuoksi. Jäsenvaltioiden on pyrittävä varmistamaan edellä mainittujen lajien suotuisa suojelutaso sekä järjestettävä suojelutason seurantajärjestelmä.

Liitteessä II on lueteltu yhteisön tärkeinä pitämät eläin- ja kasvilajit, joiden elinympäristöjen suojelemiseksi on osoitettava erityisten suojelutoimien alueita eli Natura 2000 -alueita.

Liitteessä IV on yhteisön tärkeinä pitämät lajit, jotka edellyttävät jäsenmailta tiukkaa suojelua.

Liitteessä V on lueteltu ne lajit, joiden hyödyntäminen (pyynti, kerääminen tms.) voi vaatia säätelyä.

Var = varaus; Suomi on saanut liittymissopimukseen kyseistä lajia koskevan varauksen sulkeissa mainittuun liitteeseen. Liitteen edellyttämät toimet eivät varauksen osalta velvoita Suomea.

Luontodirektiivin ensisijaisesti suojeltava laji

Laji on EU:n ensisijaisesti suojeltava laji. Osa luontodirektiivin lajeista on määritelty ensisijaisesti suojeltaviksi ja ne on osoitettu direktiivin liitteessä II tähdellä (*). Niiden suojelusta yhteisö on erityisvastuussa ja niillä on erityisasema mm. Euroopan unionin luonnonsuojelurahoituksesta päätettäessä.

Koodi

Kaikille luontodirektiivin liitteissä oleville lajeille on annettu nelinumeroiset koodit, jotka ovat käytössä kaikissa EU-maissa direktiiviin liittyvissä yhteyksissä.

Euroopan unionille raportoidut tiedot

Linkki kyseisen lajin tietoihin Suomen Euroopan unionille vuonna 2007 toimittamassa raportissa. Raportointi koski raportointikautta 2001–2006. Jäsenvaltioiden on luontodirektiivin 17(1) artiklan mukaan raportoitava direktiivin säännösten toteuttamisesta EU-komissiolle joka kuudes vuosi.

Luonnonsuojelulain ja -asetuksen mukaiset rauhoitusmerkinnät

Rauhoitettu (LSL 1096/1996)

Luonnonsuojelulailla (LSL 1096/1996) rauhoitettu laji. Kaikki Suomessa luonnonvaraisina esiintyvät nisäkkäät ja linnut, paitsi metsästyslain 5 §:ssä mainitut riista- ja rauhoittamattomat lajit ovat rauhoitettuja.

Rauhoitettu koko maassa (LSA 714/2009)

Luonnonsuojeluasetuksen (LSA) mukaan koko maassa rauhoitettu laji. Lajit on lueteltu asetuksen liitteissä 2 (eläimet) ja 3a (kasvit).

Rauhoitettu Etelä-Suomessa (LSA 160/1997)

Luonnonsuojeluasetuksen (LSA) mukaan entisen Oulun läänin eteläpuolella rauhoitettu putkilokasvilaji. Lajit luetellaan asetuksen liitteessä 3b. Rauhoitetun kasvin tai sen osan (esim. siementen) poimiminen, kerääminen, irtileikkaaminen, juurineen ottaminen tai hävittäminen on kielletty.

Rauhoitettu Pohjois-Suomessa (LSA 160/1997)

Luonnonsuojeluasetuksen mukaan entisten Oulun ja Lapin läänien alueilla rauhoitettu putkilokasvilaji. Lajit luetellaan asetuksen liitteessä 3 c. Rauhoitetun kasvin tai sen osan (esim. siementen) poimiminen, kerääminen, irtileikkaaminen, juurineen ottaminen tai hävittäminen on kielletty.

Rauhoitetun eläimen tappaminen tai pyydystäminen on kiellettyä. Rauhoitetun eläimen pesien, munien ja yksilön muiden kehitysasteiden kerääminen, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen on kiellettyä. Rauhoitetun eläimen häiritseminen, erityisesti lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänsyklin kannalta tärkeillä paikoilla on kiellettyä.

Rauhoitetun linnun pesäpuu, joka on merkitty tai suuren petolinnun pesäpuu, joka on käytössä ja selvästi nähtävissä, on rauhoitettu.

Rauhoitetun kasvin tai sen osan (esim. siementen) poimiminen, kerääminen, irtileikkaaminen, juurineen ottaminen tai hävittäminen on kiellettyä. Sen sijaan maassa olevien kuivien risujen, maahan pudonneiden käpyjen tai pähkinöiden tai luonnonvaraisten marjojen, sienten ja rauhoittamattomien kasvien kukkien kerääminen on sallittua.

Metsästyslain ja -asetuksen mukaiset rauhoitusmerkinnät

Rauhoitettu (MetsA 869/1998)

Riistalaji, joka on metsästysasetuksen (MetsA) mukaan rauhoitettu.

Susi poronhoitoalueen ulkopuolella, karhu, saukko, ahma, ilves ja kirjohylje ovat aina rauhoitettuja.

Rauhoitusaika (MetsA 869/1998 ja MetsA muutosasetukset 1206/2000; 812/2003; 823/2009)

Riistalaji, jolla on metsästysasetuksen (MetsA) mukaan rauhoitusaika. Rauhoitusaikana riistaeläintä ei saa metsästä tai vahingoittaa eikä soidinta, pesintää tai poikasia saa häiritä. Rauhoitusten lisäksi metsästystä säädelään poikkeusluvilla (ks. MetsA 27 ja 28 §), metsästyskiintiöillä ja erillisillä ohjeilla.

Metsästysasetuksen 24 §:n mukaiset yleiset rauhoitusajat. Riistaeläimet ovat rauhoitettuja seuraavasti (mukana vain direktiivilajeja koskevat kohdat):

- metsäjänis 1.3.–31.8.; (29.10.2009/823)

- euroopanmajava 1.5.–19.8
- susi poronhoitoalueella 1.4.–30.9
- näättä 1.4.–31.10
- itämeren norppa 16.10.–15.4. ja 1.6.–31.8. sekä halli 1.1.–15.4.; (18.9.2003/812)
- metsäpeura 1. päivästä helmikuuta syyskuun viimeistä lauantaita edeltävään päivään; (21.12.2000/1206)

Erityinen rauhoitusaika (MetsA 224/2001 ja MetsA muutosasetus664/2001)

Riistalaji, jolla on metsästysasetuksen (MetsA) mukaan erityinen rauhoitusaika.

Metsästysasetuksen 25 § mukaiset erityiset rauhoitusajat (mukana vain direktiivilajeja koskevat kohdat):

- hillerin naaras, jota saman vuoden jälkeläinen seuraa, on rauhoitettu 1.5.–31.7.; (19.7.2001/664)
- metsäpeuran naaras, jota vuotta nuorempi jälkeläinen seuraa, on aina rauhoitettu.

[Metsästyksen sääntely](#) (maa- ja metsätalousministeriö)

Kalastuslain ja -asetuksen mukaiset rauhoitusmerkinnät

Rauhoitusaika (KA 1116/1982 ja KA muutosasetukset 179/1993; 1364/1997)

Lajilla on kalastusasetuksen (KA) mukaan rauhoitusaika, jolloin sen pyydystäminen on kielletty. Vedessä ei saa sinä aikana pitää pyydystä, joka on kyseisen lajin pyyntiin tehty tai erityisesti siihen sopiva. Pyydykseen tarttunut rauhoitettu kala tai rapu on viipymättä laskettava takaisin veteen.

Seuraavat lajit ovat rauhoitettuja (17 ja 18 §) ja niiden pyynti on kielletty alempana mainittuina aikoina (mukana vain direktiivilajeja koskevat kohdat):

- merilohi, järvilohi ... joessa, purossa, koskessa ja virtapaikassa syys-, loka- ja marraskuun ajan, kuitenkin siten, että niiden pyynti vavalla ja uistelemalla on näissäkin vesissä sallittu syyskuun kymmenenä ensimmäisenä päivänä ja marraskuun 15. päivän jälkeen;
- harjus, lukuun ottamatta Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kuntia, huhti- ja toukokuun ajan, kuitenkin siten, että sen pyynti vavalla ja uistelemalla on sallittu; (30.12.1997/1364)
- nahkiainen huhtikuun alusta elokuun 15. päivän loppuun.
- rapu on rauhoitettu ja sen pyydystäminen kielletty marraskuun alusta heinäkuun 21. päivään kello 12. (12.2.1993/179)

Alamitta (KA 191/2008) (asetus 191/2008 kalastusasetuksen muuttamisesta)

Lajilla on kalastusasetuksen (KA) mukaan alamitta. Luonnonvesistä pyydystettyjen kalojen tulee täyttää annetut alimmat mitat leuan kärjestä (suu suljettuna) pyrstöevän kärkeen mitattuna.

Alamitat (mukana vain direktiivilajeja koskevat kohdat):

- merilohi 60 cm, paitsi leveysasteen 63°30"N pohjoispuolella Perämerellä 50 cm
- järvilohi 40 cm
- harjus 30 cm

[Kalastajan ABC](#) (maa- ja metsätalousministeriö)

Uhanalaisuuteen liittyvät merkinnät

Uhanalainen ja erityisesti suojeltava (LSA 913/2005)

Luonnonsuojeluasetuksen (LSA) mukaan uhanalainen tai myös erityisesti suojeltava laji. Luonnonsuojelulain mukaan voidaan asetuksella säätää uhanalaiseksi sellainen luonnonvarainen eliölaji, jonka luontainen säilyminen Suomessa on vaarantunut. Asetuksen uhanalaisista lajeista voidaan edelleen säätää erityisesti suojeltavaksi sellainen eliölaji, jonka häviämishuhto on ilmeinen. Luonnonsuojelulain mukaiset uhanalaiset ja erityisesti suojeltavat lajit luetellaan luonnonsuojeluasetuksen liitteessä 4. Asetuksen lajiluetteloa päivitetään ajoittain, yleensä ainakin uuden uhanalaisuusarvioinnin valmistuttua (ks. Uhanalaisuusluokka (IUCN)).

Uhanalaisuusluokka (IUCN):

Uhanalaisuusluokka, joka lajille on annettu vuoden 2000 Suomen lajien uhanalaisuusarvioinnissa. Kyseessä on Maailman luonnonsuojeluliiton (IUCN) ohjeiden ja kriteerien mukaan tehty kansallinen arvio Suomessa esiintyvien lajien uhanalaisuudesta ja sen mukainen luokittelu. Arvioinnista vastasi ympäristöministeriön asettama uhanalaisten lajien II seurantatyöryhmä. Luokitus kuvaa lajin häviämisen todennäköisyyttä tarkasteltavalta alueelta. Se ei suoraan kerro uhanalaisen lajin suojelun tarvetta vaan suojelutarve arvioidaan erikseen. Osan uhanalaisiksi luokitelluista lajeista katsotaan vaativan myös lainsäädännöllistä suojelua. Kyseiset luonnonsuojelulain mukaiset uhanalaiset ja erityisesti suojeltavat lajit luetellaan luonnonsuojeluasetuksessa (ks. kohta uhanalainen ja erityisesti suojeltava (LSA 913/2005))

Alueellisesti uhanalainen (alue/alueet)

Laji on vuoden 2000 uhanalaisuusarvioinnin mukaan alueellisesti uhanalainen sulkeissa ilmoitetulla alueella. Alueellisessa uhanalaisuusarvioinnissa tarkastellaan valtakunnallisesti silmälläpidettävien (NT) ja elinvoimaisten (LC) lajien uhanalaisuutta. Uhanalaisuutta arvioitiin alueellisesti vain joissakin eliöryhmissä.

Alueellisen uhanalaisuusarvioinnin alueet:

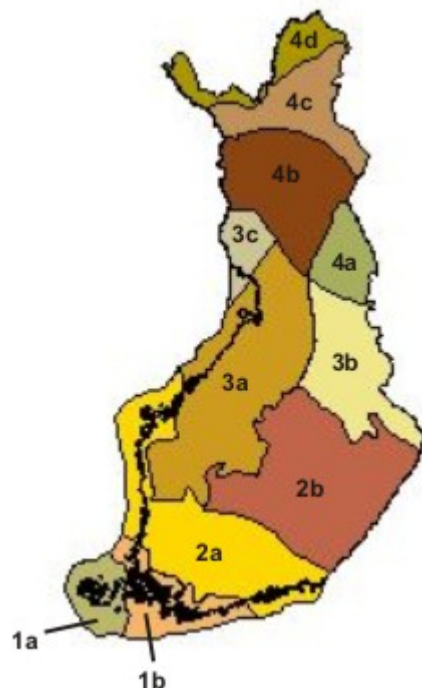
- 1a Hemiboreaalin, Ahvenanmaa
- 1b Hemiboreaalin, Lounainen rannikkomaa
- 2a Eteläboreaalin, Lounaismaa ja Pohjanmaan rannikko
- 2b Eteläboreaalin, Järvi-Suomi
- 3a Keskiboreaalin, Pohjanmaa
- 3b Keskiboreaalin, Pohjois-Karjala - Kainuu
- 3c Keskiboreaalin, Lapin kolmio
- 4a Pohjoisboreaalin, Koillismaa
- 4b Pohjoisboreaalin, Perä-Pohjola
- 4c Pohjoisboreaalin, Metsä-Lappi
- 4d Pohjoisboreaalin, Tunturi-Lappi

Ahvenanmaan lainsäädännön mukaiset merkinnät

[Ålands lagstiftning](#) (Ålands landskapsregering)

Ahvenanmaalla rauhoitettu ja erityisesti suojeltava (ÅFS 113/1998 ja ÅFS muutosasetus 3/2002)

Laji on Ahvenanmaan luonnonsuojeluasetuksen mukaan rauhoitettu tai myös erityisesti suojeltava laji Ahvenanmaalla. Riistalajeja lukuunottamatta kaikki nisäkkäät ja linnut ovat pysyvästi rauhoitettuja (fridlysta). Erityisesti suojeltavat (särskilt skyddsvärda) nisäkkäät ja linnut luetellaan asetuksessa. Muista eliöryhmistä sekä rauhoitetut että erityisesti suojeltavat lajit on lueteltu asetuksessa. Rauhoitus koskee myös lintujen luita ja munia sekä hyönteisten munia, toukkia ja koteloita.

Rauhoitettua lajia tai sen elinympäristöä ei saa ilman maakuntahallituksen lupaa vahingoittaa eikä toimia siten, että lajin lisääntyminen tai säilyminen vaarantuu.

Eryteisesti suojeltavaa lajia tai sen elinympäristöä ei saa ilman maakuntahallituksen lupaa vahingoittaa eikä toimia siten, että lajin lisääntyminen tai säilyminen sen esiintymispaikalla vaarantuu.

[Landskapsförordning om naturvård 12.11.1998/113](#) Fridlysta och särskilt skyddsvärda arter (Ålands Landskapsregering)

Ahvenanmaalla rauhoitusaika (ÅFS 5/2009)

(Landskapförordning 5/2009 om ändring av landskapsförordningen om jakt)

Laji on Ahvenanmaan maakunnan metsästysasetuksen mukaan Ahvenanmaalla rauhoitettu muulloin kuin metsästysaikana.

Jakttider - metsästysajat (mukana vain direktiivilajeja koskevat kohdat):

- skogsmård, näätä 1.9.–15.3.
- skogshare, metsäjänis 1.10.–sista februari

Landskapsförordning 5/2009 (Ålands författningssamling)

Ahvenanmaalla rauhoitusaika (ÅFS 31/1964)

Lajilla on Ahvenanmaan maakunnan kalastussäädösten mukaan Ahvenanmaalla rauhoitusaika.

Rauhoitusajat (mukana vain direktiivilajeja koskevat kohdat):

- rapu on rauhoitettu 1.9.–20.7.

Ahvenanmaalla alamitta (ÅFS 31/1964)

Lajilla on Ahvenanmaan maakunnan kalastussäädösten mukaan Ahvenanmaalla alamitta, jota pienempiä yksilöitä ei saa pyydystää.

Alamitat (minimimått för fisk och kräfta) (mukana vain direktiivilajeja koskevat kohdat):

- lohi 60 cm
- siika 35 cm
- rapu otsapiikin kärjestä suoraksi ojennetun pyrstön keskimmäisen kilven ulkoreunaan 10 cm

[Almänna regler för fisket](#) (Ålands Landskapsregering)